

Wyrok z dnia 3 czerwca 1998 r.

I PKN 165/98

Plan nauczania w rozumieniu art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. Nr 3, poz. 19 ze zm.) jest dokumentem opracowanym przez dyrektora szkoły, zawierającym podział na poszczególne przedmioty nauczania i zajęcia, organizację pracy szkoły, tygodniowy minimalny wymiar godzin lekcyjnych pozostający do dyspozycji dyrektora i wychowawców oraz wykaz godzin lekcyjnych przeznaczonych do rozdysponowania i podziału pomiędzy nauczycieli wraz z godzinami ponadwymiarowymi.

Przewodniczący SSN: Andrzej Kijowski, Sędziowie SN: Adam Józefowicz (sprawozdawca), Walerian Sanetra.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 1998 r. sprawy z powództwa Haliny M. przeciwko Szkole Podstawowej w J. o uznanie decyzji o przeniesieniu w stan nieczynny za bezskuteczną, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach-Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 17 grudnia 1997 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Rybniku do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e

Powódka Halina M. wystąpiła z powództwem przeciwko Szkole Podstawowej w J. o uznanie decyzji z dnia 11 lipca 1997 r. o przeniesieniu jej w stan nieczynny za bezskuteczną.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Rybniku wyrokiem z dnia 26 sierpnia 1997 r. [...] uznał za bezskuteczną decyzję pozwanej Szkoły z dnia 11 lipca 1996 r. o przeniesieniu powódki Haliny M. w stan nieczynny. Ponadto zobowiązał pozwaną do dal-

szego zatrudniania powódki do czasu prawomocnego zakończenia sprawy. Sąd ustalił, że powódka ukończyła w 1978 r. Wyższą Szkołę Pedagogiczną w C. uzyskując specjalność z pedagogiki w zakresie wychowania przedszkolnego. Od 1 sierpnia 1978 r. do 31 sierpnia 1987 r. pracowała jako nauczyciel w przedszkolach. Od 1 lutego 1982 r. była nauczycielem mianowanym. Od września 1990 r. powódka pracowała w pozwanej Szkole, do której przeszła w ramach uzgodnień między pracodawcą a Inspektorem Oświaty w G. Powódka uczyła w klasach I-III, których w 1994/95 było 8 oddziałów, a w latach 1995/97 - 7 oddziałów ze względu na spadek liczby uczniów ze 179 do 158. W pozwanej Szkole jest 20 oddziałów i 2 oddziały w klasach zerowych. W dniu 2 czerwca 1997 r. dyrektor pozwanej Szkoły wręczył powódce pismo przenoszące ją na podstawie art. 18 ust. 1 Karty Nauczyciela z dniem 1 września 1997 r. z urzędu na stanowisko nauczyciela oddziału zerowego, na co powódka nie wyraziła zgody. Wobec odmowy przyjęcia przez powódkę tego stanowiska, z uwagi na zmiany organizacyjne dyrektor decyzją z dnia 11 lipca 1997 r. przeniósł powódkę w stan nieczynny na podstawie art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz. U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357).

Sąd Rejonowy uznał, że liczba oddziałów w klasach I - III zmniejszyła się z 7 do 6, ale w całej Szkole liczba oddziałów w porównaniu z poprzednim rokiem nie zmniejszyła się, gdyż jest ich nadal 20, w tym dwa oddziały zerowe. W związku z tym - zdaniem Sądu - brak jest przesłanki z art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, która stanowi o zmniejszeniu oddziałów w szkole. Brak przesłanek z art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela powoduje niezgodność z prawem decyzji pozwanej Szkoły z dnia 11 lipca 1997 r. o przeniesieniu powódki w stan nieczynny. Dlatego - zdaniem Sądu Rejonowego - z mocy art. 91c ust. 1 Karty Nauczyciela w związku z art. 45 § 1 KP i art. 189 KPC powództwo podlega uwzględnieniu, jak również wniosek powódki dotyczący obowiązku dalszego jej zatrudnienia do czasu prawomocnego zakończenia sprawy z mocy art. 477² § 2 KPC.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach-Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku po rozpoznaniu apelacji pozwanej Szkoły, wyrokiem z dnia 17 grudnia 1997 r. [...] zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że powództwo oddalił. Zdaniem Sądu Wojewódzkiego, Sąd pierwszej instancji naruszył art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, gdyż nie wziął pod uwagę, że podstawą przeniesienia nauczyciela w stan nieczynny nie są tylko zmiany organizacyjne, ale

także zmiany planu nauczania, uniemożliwiającej dalsze zatrudnienie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że wprowadzenie nie zmieniła się liczba oddziałów w całej szkole, ale nastąpiło zmniejszenie oddziałów w klasach I - III z 7 do 6 w związku ze zmniejszeniem się liczby dzieci ze 179 do 158 oraz zmniejszyła się liczba godzin nauczycielskich ze 175 do 150 w tym przedziale, w którym powódka mogła być zatrudniona. Dlatego na zasadzie art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela i art. 386 § 1 KPC zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo.

Od powyższego wyroku Sądu Wojewódzkiego powódka wniosła kasację, w której zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela przez przyjęcie, że zmiana planu lekcji uzasadnia przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny. Ponadto skarżąca zarzuciła obrazę art. 385 KPC przez nie oddalenie apelacji, pomimo jej bezzasadności na skutek niewykazania zmiany planu nauczania, która uniemożliwia dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć. Powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku względnie o wydanie orzeczenia uwzględniającego żądanie powódki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wymaga uwzględnienia, gdyż zawarty w niej zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 3, poz. 19 ze zm.) jest uzasadniony. Sąd Wojewódzki zmieniając wyrok Sądu Rejonowego oparł zaskarżone orzeczenie na innej przesłance, niż ta, którą przyjął Sąd pierwszej instancji za podstawę faktyczną swego wyroku. Sąd Wojewódzki nie zakwestionował prawidłowości i zgodności z zebranym materiałem w sprawie bezspornych ustaleń Sądu pierwszej instancji, że nie nastąpiły w pozwanej szkole zmiany organizacyjne, powodujące zmniejszenie liczby oddziałów w szkole. Oparł natomiast swoje orzeczenie reformatoryjne na drugiej przesłance, zawartej także w art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, a mianowicie na zmianie planu nauczania, uniemożliwiającej dalsze zatrudnienie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć w sytuacji, gdy nie dokonał niezbędnych uzupełniających ustaleń w postępowaniu apelacyjnym, które potwierdzałyby jej istnienie i zastosowanie jednej z dyspozycji, zawartej w art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela. Sąd Rejonowy poczynił ustalenia pozostające w związku z podstawą przeniesienia powódki w stan nieczynny uznając, że nie

nastąpiło zmniejszenie liczby oddziałów w szkole. Sąd drugiej instancji wbrew art. 382 KPC nie oparł swego orzeczenia na ustalonym przez Sąd pierwszej instancji stanie faktycznym sprawy, ani na ustalonym stanie rzeczy na podstawie zebranego materiału w postępowaniu apelacyjnym. Jedynie “podzielił pogląd strony pozwanej, iż spełniony został wymóg przeniesienia powódki Haliny M. w stan nieczynny”, bez należytej wyjaśnionej i ustalonej tej podstawy faktycznej wyroku. W tym stanie sprawy Sąd drugiej instancji nie miał podstaw w art. 386 KPC do zmiany zaskarżonego wyroku, tym bardziej, że nie zostało stwierdzone, czy nastąpiła zmiana planu nauczania w rozumieniu § 4 zarządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 1992 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach ogólnokształcących i zawodowych (Dz. Urz. MEN Nr 2, poz. 12 ze zm.).

Zdaniem Sądu Najwyższego “plan nauczania” w rozumieniu art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela jest dokumentem opracowanym przez dyrektora szkoły zawierającym podział na poszczególne przedmioty nauczania i zajęcia, organizację pracy szkoły, tygodniowy minimalny wymiar godzin lekcyjnych pozostających do dyspozycji dyrektora i wychowawców oraz wykaz godzin lekcyjnych pozostających do rozdysponowania i podziału pomiędzy nauczycieli wraz z godzinami ponadwymiarowymi. Na tej podstawie należało ustalić, czy zmiana planu w stosunku do poprzednio realizowanego uniemożliwia dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć z uwzględnieniem kwalifikacji i specjalizacji wykształcenia nauczyciela oraz czy istnieje konieczność rozwiązania z nauczycielem stosunku pracy lub przeniesienia w stan nieczynny. Zastosowanie w sprawie przez Sąd drugiej instancji art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela bez ustaleń faktycznych w zakresie porównania planów nauczania i wszechstronnego wyjaśnienia podstawy prawnej orzeczenia uzasadnia zarzut kasacji naruszenia art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela. Należało ponadto zbadać, czy pracodawca pozostawił nauczycielowi prawo wyboru, wynikającego z art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, co do rozwiązania stosunku pracy, czy postąpił arbitralnie w tym przedmiocie.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że kasacja jest zasadna i wymaga uwzględnienia. Dlatego na zasadzie art. 393¹³ § 1 KPC Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

=====